

Wyrok z dnia 13 kwietnia 1999 r.

I PKN 654/98

Odprawa z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.) może być przyznana pracownikowi przechodzącemu na emeryturę z chwilą uprawomocnienia się decyzji organu rentowego o przyznaniu emerytury albo - w razie kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy - z chwilą rozwiązania stosunku pracy. Przepis ten nie przewiduje możliwości pozbawienia pracownika przechodzącego na emeryturę prawa do odprawy.

Przewodniczący: SSN Andrzej Kijowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Roman Kuczyński (autor uzasadnienia), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 1999 r. sprawy z powództwa Zofii W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. o odprawę emerytalną, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie z dnia 29 czerwca 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 1998 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Olsztynie uwzględnił powództwo Zofii W. przeciwko jej pracodawcy – Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. i zasądził na jej rzecz 6.633,90 zł odprawy emerytalnej.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie wyrokiem z dnia 29 czerwca 1998 r. oddalił apelację pozwanego. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, iż powódka, która mimo ustalenia prawa do emerytury, pozostawała do 31 marca 1998 r. w zatrudnieniu, jest pracownikiem przechodzącym na emeryturę w rozumieniu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o

pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.), któremu przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Kasacja pozwanego od powyższego wyroku zarzuciła naruszenie prawa materialnego - art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja okazała się nieuzasadniona. Przepis art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych stanowi, że urzędnikowi państwowemu przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa, której wysokość jest uzależniona od stażu pracy. Przepis ten jest zamieszczony w rozdziale 3 ustawy zatytułowanym „Obowiązki i prawa urzędnika państwowego”. Przepisy tego rozdziału oraz pozostałe przepisy ustawy nie przewidują możliwości pozbawienia urzędnika państwowego prawa do odprawy emerytalnej. Należy przeto uznać, że prawo to jest w art. 28 uregulowane wyczerpująco. Jeżeli zatem urzędnik państwowy posiada co najmniej 10 letni staż pracy w urzędach (z ewentualnym zaliczeniem zatrudnienia w innych zakładach w oparciu o przepisy wydane z upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 ustawy), przysługuje mu z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę stosowna odprawa. Omawiany przepis nie określa momentu przejścia na emeryturę lub rentę ani też nie uzależnia prawa do odprawy od ustania stosunku pracy. W takiej sytuacji możliwe jest przyznanie odprawy albo w chwili nabycia statusu emeryta lub rencisty (za taką pozwany uważa datę, w której decyzja o przyznaniu emerytury staje się ostateczna), albo też w chwili całkowitego zakończenia aktywności zawodowej w zakładzie pracy, w którym prawo do odprawy przysługuje, jeżeli wcześniej jej nie wypłacono.

W przedmiotowej sprawie jest bezsporne, że powódka z chwilą nabycia statusu emerytki nie otrzymała odprawy emerytalnej, ponieważ nie rozwiązała stosunku pracy i pracodawca uznał, że nie jest urzędnikiem państwowym przechodzącym na emeryturę. Kwestia ograniczenia wysokości emerytury lub jej zawieszenia pozostaje w tym przypadku bez znaczenia. Według stanowiska pozwanego powódka nie może także otrzymać odprawy z chwilą rozwiązania stosunku pracy, gdyż nie jest już urzędnikiem „przechodzącym” na emeryturę. Stanowiska tego nie można podzielić i nie jest trafne opieranie go na powołanych w kasacji orzeczeniach Sądu Najwyższe-

go, gdyż dotyczą one innych stanów faktycznych i prawnych (np. Sąd Najwyższy uznał żądanie odprawy emerytalno-rentowej za nieuzasadnione, jeżeli prawo do niej było uzależnione od ustania stosunku pracy z powodu wyczerpania okresu zasiłków chorobowych i nabycia prawa do renty, a tymczasem umowa o pracę rozwiązała się z upływem terminu, na który była zawarta, czyli bez związku z niezdolnością do pracy; także w razie ustania stosunku pracy i ponownego zatrudnienia Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do stwierdzenia praw do następnej odprawy). Nie jest też trafne odniesienie się do uregulowania z art. 92¹ KP, gdyż § 1 tego przepisu uzależnia prawo do odprawy od ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, a przepis § 2 nie pozostawia wątpliwości, że odprawa przysługuje tylko raz. Wykładnia art. 28 ustawy z dnia 16 września 1982 r. przyjęta przez pozwanego mogłaby prowadzić do wniosku, że w takich sytuacjach, gdy pracownik nie otrzymał odprawy w chwili nabycia statusu emeryta, z powodu kontynuowania zatrudnienia, nie może jej otrzymać w ogóle. Dlatego też tego rodzaju wykładnia nie zasługuje na akceptację i uznać ją należy za sprzeczną z intencją ustawodawcy wyrażoną w art. 28 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Jeżeli zatem pozwany nie wypłacił powódce odprawy po uprawomocnieniu się decyzji przyznającej emeryturę, gdyż uznał, że nie jest ona osobą „przechodzącą” na emeryturę – zobowiązany jest do wypłaty tej odprawy w momencie rzeczywistego przejścia powódki na emeryturę, przez co należy rozumieć definitywne zakończenie przez powódkę zatrudnienia u pozwanego i potraktowanie nabytej z tytułu zatrudnienia emerytury u pozwanego i wypłacanej w pełnym wymiarze, jako głównego źródła egzystencji.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====